

آپولو 18، داستان يك فریب!

آیا دلیلی وجود داشته که انسان پس از پروژه آپولوها هیچگاه به ماه برنگشته است؟

آیا دلیلی وجود داشته که انسان پس از پروژه آپولوها هیچگاه به ماه برنگشته است؟
آپولو 18، داستان يك فریب!

جام جم آنلاین: برای کسانی که دچار توهم توطئه هستند هیچ حد و مرزی وجود ندارد. آنها براحتی هر اتفاقی را حتی اگر در مقابل چشمان میلیون‌ها نفر افتاده باشد انکار می‌کنند و در همان حال از هیچ، کوهی عظیم می‌سازند. آنها از دو سوی پشت‌بام حقیقت سقوط می‌کنند و البته بسیاری را در توهم خود شریک می‌سازند.

حوزه علم و فناوری برای علاقه‌مندان نظریه توهم توطئه بهشتی بی‌نظیر به شمار می‌رود. همچنان که علم و فناوری در مرزهای دانش قدم برمی‌دارد و به دیدار ناشناخته‌ها می‌رود، در سایه روشن حقیقت و تخیل، توطئه باوران فرصت عظیمی برای القای تصورات خود دارند. اگر این مرزهای دانش در فضا قرار داشته باشد که چه بهتر؛ جایی که هنوز تا شناخت کامل آن راهی طولانی در پیش است و از سوی دیگر مردم علاقه‌ای بی‌نظیر به موضوعات مربوط به آن دارند.

فضا و موضوعات مربوط به آن همیشه دستمایه خوبی برای داستان‌سازی‌های متعدد در خصوص فریب‌ها و پنهانکاری‌ها بوده است. بشقاب پرنده‌ها، تماس محرمانه دولت‌ها با فضایی‌ها، سقوط بشقاب‌پرنده‌ها روی زمین و حتی نگهداری جسد يك فضانورد بیگانه در مرکز تحقیقات ناسا، وجود حیات در مریخ و پنهانکاری ناسا، کشف حیات هوشمند در اطراف زمین، شبیه‌سازی فضایی‌ها و ده‌ها مورد دیگر تنها نمونه‌هایی از این داستان هستند. شاید باور کردنی نباشد اما گروهی از این افراد هستند که به وجود سازمانی به نام مردان سیاهپوش اعتقاد دارند. فیلم‌های سینمایی مردان سیاهپوش بر اساس نظر همین افراد ساخته شده است. آنها معتقدند سازمانی زیرزمینی و با اطلاع مقام‌های ارشد دولت‌ها وجود دارد که مسوول نظارت بر عملکرد فضایی‌هایی است که هم‌اکنون در زمین و بین ما زندگی می‌کنند.

اما شاید هیچ يك از توهم‌ها به پای داستان‌هایی که درباره سفر انسان به ماه وجود دارد نرسد. طرفداران توطئه ابراز می‌کنند سفر به ماه اصولاً اتفاق نیفتاده و همه چیز يك فیلم سینمایی عظیم و چشم‌بندی هالیوود بوده و برای این ادعای خود دلایلی را مطرح می‌کنند که صدها بار تاکنون به روش‌های مختلف به آنها پاسخ داده‌اند، اما آنها دنبال جواب نیستند. طبیعی است که پاسخ‌ها برای آنها معتبر نباشد وقتی کسی به‌رغم هزاران چشم شاهد که پرواز موشک فضایی 110 متری ساترن 5 را تایید می‌کنند و میلیون‌ها نفری که شاهد پخش تلویزیونی آن بودند باز هم سخن از دروغ بودن يك واقعه تاریخی بزرگ می‌گویند، چطور با توضیحات علمی که کمی هم درکشان شاید سخت و دشوار باشد، راضی خواهند شد.

اما اگر این گروه داستان سفر به ماه را فریبی عظیم می‌دانند در سوی دیگر، گروه دیگری از طرفداران تئوری توطئه وجود دارند که از آن سر بام به پایین افتاده‌اند. آنها معتقدند پس از ماموریت آپولو 17 که آخرین سفر انسان به ماه بود، ناسا ماموریت‌های سرنشین‌دار دیگری به شکل مخفیانه به مقصد ماه انجام داده است. این گروه اخیراً و در پی نمایش فیلم آپولو 18 در سینماهای جهان بحث‌های زیادی را در محافل رسانه‌ای و مجازی آغاز کرده‌اند.

اما داستان فیلم آپولو 18 چیست؟

این فیلم از مدت‌ها پیش با شعار تبلیغاتی مهیجی کار خود را شروع کرد: #171؛ دلیلی وجود داشته است که ما هیچ‌گاه به ماه برنگشتیم & raquo;؛ پیش از نمایش فیلم و در کمپین تبلیغاتی فیلم اعلام شده بود که فیلم بر اساس فیلم‌های آرشیوی محرمانه ناسا که به طور نامشخصی به رسانه‌ها درز پیدا کرده، ساخته شده است و حتی در برخی از موارد عنوان شد فیلم جنبه مستند دارد.

کسانی که این فیلم را می‌بینند با مجموعه ظاهراً ویرایش نشده‌ای از فیلم‌های مستند مواجه می‌شوند؛ فیلم‌هایی از مصاحبه‌های فضانوردان، مراحل سفر، اقامت در فضا و صحبت‌های فضانوردان با یکدیگر و داستان تا انتها از دید دوربین‌هایی روایت می‌شوند که در يك ماموریت فضایی به طور عادی به مستندسازی ماموریت می‌پردازند. تصاویر به عمد دارای کیفیت‌های پایین هستند و گاه برفکی می‌شوند تا حس مستند را بیش از پیش القا کنند. خلاصه داستان به این شکل روایت می‌شود که بعد از آپولو 17، ماموریت آپولو 18 به طور محرمانه با 3 فضانورد عازم ماه می‌شود. 2 فضانوردی که طبق روال عادی ماموریت‌های آپولو بر سطح ماه فرود می‌آیند، پس از اقدامات اولیه و جمع‌آوری نمونه از خاک ماه متوجه برخی اتفاقات غیرعادی و صدهای بدون توضیح می‌شوند. این گروه در راهپیمایی بعدی خود رد پاهایی را در سطح ماه می‌بینند، ردپاهایی که آنها را به جنازه يك فضانورد شوروی در کنار مه‌نشینش

می‌کشاند. آنها همچنین در روزهای بعد متوجه جابه‌جا شدن سنگ‌های اطراف مه‌نشین و سپس واژگون شدن پرچم و خودرویی مه‌نورد خود می‌شوند و زمانی که قصد پرواز از سطح را دارند عاملی سبب می‌شود تا مه‌نشین آنها صدمه ببیند. یکی از فضانوردان در راهپیمایی توسط یک سنگ که به او برخورد کرده و به درون لباسش نفوذ کرده، آسیب می‌بیند و ناگهان متوجه می‌شود این سنگ در واقع نوعی موجود زنده است که مشابه فیلم‌های بیگانه در درون بدن این فضانورد منزل کرده است. تلاش برای بازگشت به زمین، آنها را به سمت کیسول روسی می‌برد، اما در این میان یکی از فضانوردان توسط موجودات عنکبوتی شکل کشته می‌شود و فضانورد دیگر نیز هنگام پرواز به مدار با سفینه نیمه منهدم شده روسی، دچار حادثه شده و می‌میرد. در نهایت کیسول روسی فاقد کنترل در مدار با برخورد به مدارگرد آن را هم از بین می‌برد و فضانورد سوم که در آنجا منتظر دوستان خود بوده نیز از بین می‌رود.

نکته: واقعیت این است که ابتدا قرار بود پروژه آپولوها تا ماموریت آپولو 20 ادامه پیدا کند پرسش اینجاست که چرا این ماموریت‌ها پس از آپولو 17 ناگهان متوقف شد

فیلم مدعی است ناسا و همین‌طور دولت روسیه این عملیات را مخفی نگه داشته‌اند تا اسرار حیات مرگبار فضانوردان خود را در ماه از مردم پنهان کنند. ساختار فیلم و بازسازی صحنه‌های مربوط به فعالیت فضانوردان بر سطح ماه بشدت واقع‌گرایانه است. بویژه که در بخش‌هایی از فیلم از صحنه‌های آرشیوی واقعی ناسا در ماموریت‌های دیگر آپولو استفاده شده و بقیه صحنه‌های بازسازی شده نیز به رغم برخی از اشتباهات، قابل قبول و خوب از کار در آمده‌اند. اشکالاتی مانند نحوه انعطاف فضانوردان در لباس‌های فضایی، زوایای دوربین‌ها، نحوه راه رفتن، دویدن و پریدن روی سطح ماه و امثال آن تفاوت‌های آشکاری با واقعیت دارند که البته شاید برای بیننده عادی چندان مشخص نباشد.

سبک جدیدی در فیلمسازی

واقعیت این است که این فیلم که به کارگردانی گونزالو لویز کالگو و با نقش‌آفرینی وارن کریستی و لوید اون ساخته شده است از سبک نسبتاً جدیدی در فیلمسازی پیروی کرده که شاید بتوان آن را مستندنمایی خواند. ژانری که در آن ادعا می‌شود فیلم بر اساس نکاتی‌های باقی مانده از یک حادثه ساخته شده و داستان کاملاً واقعی است. سال‌ها پیش فیلم کانیهال هولکواست، به عنوان یک فیلم مستند پخش شد و داستان گروهی پژوهشی را روایت می‌کرد که به دنبال یک دیرینه‌شناس گمشده دوربین فیلمبرداری او را در نزدیکی یک قبیله آدمخوار پیدا می‌کنند و بقیه فیلم از دید دوربین پیداشده روایت می‌شد که داستان آدمخواری منجرکننده‌ای را نشان می‌داد. گفته می‌شد کارگردان حتی در قرار داد بازیگران آورده بود که آنها برای مدتی طولانی بعد از فیلمبرداری نباید در مجامع عمومی ظاهر شوند تا شکی بر واقعی بودن فیلم به وجود نیاید، اما زمانی که خود مورد اتهام قرار گرفته که به بازیگران آسیب رسانده است، مجبور شد آنها را معرفی کرده و اعلام کند فیلم تنها یک داستان تخیلی بوده است. در دهه 90 فیلم معروف جادوگر بلیر نیز با همین روند تولید شد و سر و صدای بسیاری به پا کرد. آخرین نمونه این چنین فیلم‌هایی پارانورمال اکتیویتی و نوع چهارم هستند.

ردپای حقیقت در آپولو 18

اما بسیاری از مردم تحت تاثیر تبلیغات شاید به این فکر بیفتند که این داستان واقعی است. این احتمال به قدری جدی بود که ناسا مجبور شد رسماً اعلام موضع کند و مستند بودن این فیلم را رد نماید، اما آیا واقعا نشانی از حقیقت در این فیلم هست؟ شاید سوال‌های زیر اصلی‌ترین سوال‌ها درباره این فیلم باشند.

آیا ماموریتی به نام آپولو 18 وجود داشت؟ بله! واقعیت این است که در ابتدای برنامه‌ریزی سفر به ماه طراحان بعد از ماموریت آپولو 17، ماموریت‌های آپولو 18، 19 و 20 را نیز طراحی کرده بودند و طبیعی است که از سال‌ها قبل گروهی از فضانوردان برای انجام این ماموریت‌ها تمرین می‌کردند، اما پس از فتح ماه و دستاوردهای اولیه، به دلیل تغییر اولویت‌ها و از همه مهم‌تر کاهش بودجه ناسا قرار شد آپولو 17 آخرین ماموریت به ماه باشد. فیلمسازان آپولو 18 از برنامه مخفی آپولو 18 سخن می‌گویند، اما فراموش می‌کنند که چطور ممکن است موشکی 110 متری مانند ساترن 5 را بتوان مخفیانه به فضا فرستاد.

آیا روس‌ها مه‌نشینی به ماه فرستاده بودند؟ فیلم به فرود مه‌نورد روسی و فضانورد آن اشاره می‌کند آیا روس‌ها هیچ‌گاه مه‌نورید به ماه فرستاده بودند؟ پاسخ مثبت است مه‌نشین‌های لونا مجموعه‌ای بدون سرنشین بودند که 7 بار با موفقیت بر سطح ماه فرود آمدند. هر یک از آنها ابزارهای رباتیک کوچکی بودند که می‌توانستند عکس و برخی اطلاعات علمی از محیط اطراف خود تهیه کنند. اما آنچه در فیلم نشان داده می‌شود در واقع به مه‌نشین سرنشین‌داری به نام لونی مورابل یا به اختصار LK مربوط می‌شود. این مه‌نشین برای سفر انسان به ماه از سوی شوروی طراحی شده بود و 3 بار به شکل بدون سرنشین در اطراف زمین آزمایش شد و به دلیل عدم امنیت سیستم پرتابگر آن، از برنامه فضایی شوروی حذف شد و هیچ وقت قدم بر ماه نگذاشت.

آیا ناسا فیلم‌های پنهان‌شده‌ای از ماموریت‌های فضایی دارد؟ قطعاً بسیاری از فیلم‌های آرشیوی که فضانوردان از ماموریت‌های خود به زمین برگرداند هرگز منتشر نشد. علت این امر به کیفیت پایین فیلم‌ها مربوط بود. در واقع فیلم‌های منتشرشده پروژه سفر به ماه

بخشی از تمامی فیلم‌ها و تصاویر گرفته‌شده است. درباره نگاتیوهای مستندی که ادعا شده فیلم آپولو 18 بر پایه آنها ساخته شده، يك نکته كوچك از دست فیلمسازان در رفته است. در پروژه آپولو تمام فیلم‌های گرفته شده روی نوارهای مغناطیسی فیلم ضبط شده بود. در آن زمان امکان ارسال زنده و مستقیم آن حجم تصویر گرفته شده با کیفیت خوب به زمین وجود نداشت و به خصوص که در بخشی از فیلم تاکید می‌شود ارتباط ماه‌نشین با زمین و مدارگرد قطع شده است. فیلم‌ها مطابق روایت فیلم در مدارگرد روسی قرار داشت که بازم طبق روایت فیلم در مدار ماه با برخورد به مدارگرد آمریکایی از بین رفت. چطور فیلم‌های منفجر شده در مدار ماه پس از چند ده سال سر از آرشیو ناسا درآورده‌اند؟ همین يك نکته می‌تواند ادعای مستند بودن فیلم را برای همیشه رد کند.

آیا خودروی مه‌نوردی وجود دارد که فضانوردان با آن در ماه رانندگی کرده باشند؟ بله در ماموریت آپولو 15، 16 و 17 خودروی کوچکی به طور جدا از هم به ماه برده شد و پس از سوارکردن آن بر روی هم، فضانوردان با کمک آن ماه‌نوردی کردند و هنگام بازگشت آن را در ماه باقی گذاشتند.

آیا ماه می‌تواند میزبان حیات پیشرفته باشد؟ خیر. به شرایط ماه نگاهی بیندازید. ماه جو ندارد بنابراین هیچ سپر حرارتی در برابر تابش‌های خورشیدی و اشعه‌های مرگ‌آور ماوراءبنفش وجود ندارد، هیچ فشار جوی وجود ندارد، اکسیژن یا هرگونه گاز - جز مقادیر بسیار ناچیز و قابل چشمپوشی حاصل از واکنش‌های سطحی - وجود ندارد و هیچ منبع آب سطحی یا دیگر مایعات نمی‌تواند وجود داشته باشد. این شرایط حتی برای جان‌سخت‌ترین اکستروموفیل‌ها یا سخت‌دوستان نیز غیرقابل تحمل است چه برسد به حیات پیچیده و پیشرفته.

اگر به ژانر وحشت و مستندنمایی‌هایی مانند پارانورمال اکتیویته یا جادوگر بلیر علاقه‌مند باشید احتمالا از این فیلم خوشتان خواهد آمد. دوستداران فضا نیز به دلیل ترکیبی از فیلم‌های مستند همراه با بازسازی نسبتا دقیق صحنه‌های فیلم، از دیدن این فیلم سینمایی لذت خواهند برد، اما به یاد داشته باشید که فقط يك فیلم سینمایی می‌بینید و مراقب باشید به دامی که متوهمان توطئه برای شما پهن کرده‌اند، نیفتید.

پوریا ناظمی / جام‌جم